

УДК 821.162.3-1.09В.Голан7.08
DOI: 10.30970/sls.2017.66.2076

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ТА ПОЕТИЧНОЇ МОВИ ПОЕМИ “НІЧ З ГАМЛЕТОМ” ВЛАДІМІРА ГОЛАНА

Надія БРИЛИНСЬКА

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, Львів, 79000
Кафедра слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького
e-mail: elpis.brylynska@gmail.com*

У статті висвітлюються особливості структури та поетичної мови поеми “Ніч із Гамлетом” Владіміра Голана. Особлива увага приділена діалогічній побудові поеми, за допомогою якої автор розвиває центральний образ, а також поглиблює філософське звучання тексту. Проаналізовано риторичні фігури, які використовуються в поемі найчастіше і є засобами для підсилення полемічності діалогів між Гамлетом та Поетом.

Ключові слова: поетизм, герметична поезія, діалог, Гамлет, Владімір Голан, “Ніч з Гамлетом”, чеська література.

Владімір Голан (1905–1980) – одна з найвидатніших та найзагадковіших постатей чеської літератури ХХ ст. Розпочавши свій творчий шлях у гроні представників чеського поетизму 20–30-х років, поет став відомий у світі як автор складної герметичної поезії. Творчість В. Голана і сьогодні є предметом особливого зацікавлення дослідників поезії як унікальний зразок філософської лірики, аналогії якої складно відшукати не тільки в чеській, а й у світовій літературі. Зокрема, В. Голан був одним із перших чеських письменників, чії твори були перекладені шведською мовою після подій 1968 р. – до того чеська література у Швеції практично не відома. На той час його “Ніч із Гамлетом” вже була перекладена французькою мовою, і популяризатор чеської літератури в Швеції Артур Лундквіст прочитав її вперше саме у французькому перекладі (Slavíčková, 2006, s.82). Зрештою, саме французький дослідник Ксав'є Гальміш є автором однієї з найновіших монографій, присвячених творчості В. Голана, сама лише її назва звучить дуже промовисто – “Владімір Голан, бібліотекар Бога” (Galmiche, 2009). На думку польського літературознавця Лешекка Енгелькінга, в постаті Голана дослідників найбільше приваблює замкнутість його особистості і творчості та наполегливе прагнення поета до чистої поезії (Engelking, 2000). Поетична творчість В. Голана відзначається поєднанням багатой метафорики, численних ремінісценцій та глибоких роздумів автора, а також нескінченим експериментом зі словом, тому є невичерпним джерелом досліджень для літературознавців та викликом для перекладачів – часто нездоланим. Угорський поет, перекладач чеської поезії Іштван Вьорьош вказує на такі труднощі перекладу творчості В. Голана: “Є дві речі, які можуть спростити перекладацьку роботу з поезіями Голана. З одного боку, його експерименти з мовою створюють такі відтінки, які на більшій відстані легко губляться. Перекладач мусить бути невтомним у пошуку таких пасток. З другого боку, ці нюанси,

все ж, є частиною масивної композиційної основи, тому їхня роль завжди розкривається сама. У Голана ціле посилює деталі” (Vörös, 2003, s.230).

Можливо, через такі труднощі доробок В. Голана майже не перекладений українською мовою. Адже така праця вимагає від перекладача не лише мовного чуття, а й глибоких знань у сферах історії культури, філософії, релігії, мистецтва. Уважний читач може зауважити, що В. Голан у своїй творчості часто вдається до диспуту з видатними мислителями Тертуліаном чи Аврелієм Августином. Що ж до образів, то в поезіях автора ліричним героєм нерідко стає якась визначна особистість, наприклад, його улюблений композитор Вольфганг Амадей Моцарт, напівреальний Гамлет, принц данський, чи міфічні Орфей та Евридіка. Поет, вочевидь, обрав саме ці постаті, бо вони є символічними речниками мистецтва. Водночас кожна з них виступає певним уособленням, іноді йдеться навіть про якусь, на перший погляд, непомітну аллюзію. В. Голан ототожнює свою творчу долю з долею невизнаного генія Моцарта, постать якого була для нього надзвичайно реальною: Моцарт певний час жив у Празі неподалік того місця, де мешкав Голан (Heftrich, 2010). Що ж до решти перелічених персонажів – Гамлета, Орфея, Евридіки – їхня роль у системі образів поетичного світу В. Голана інакша, адже вони викликають якусь сталу асоціацію, з якої поет вибудовує, у певному сенсі, новий концепт.

Поема В. Голана “Ніч із Гамлетом” вийшла окремою книжкою у 1964 р. – після п’ятнадцяти років вимушеного мовчання автора. У 50-ті роки у комуністичній Чехословаччині було заборонено видавати твори В. Голана. Незважаючи на це, поет продовжував писати. І вже у 60-х роках світ побачили поетичні цикли “Моцартіана” і “Тоскана” та поема “Ніч із Гамлетом”, до яких увійшли чи не найвидатніші твори письменника.

Головною постаттю в поемі є власне Гамлет – один з найвідоміших персонажів Шекспіра. В. Голан, який вважав Шекспіра найвидатнішим поетом усіх часів, образ Гамлета запозичив не випадково. Самозаглиблений персонаж шукає відповіді на питання, які споконвіку мучать, по суті, кожну людину, і у п’єсі Шекспіра кульмінацією цих пошуків стає славнозвісний монолог. Але поема Голана побудована у формі діалогу, оскільки з Гамлетом веде розмову Поет. І ця діалогічність простежується на двох рівнях: зовнішньому – як діалог у репліках двох зображуваних постатей та внутрішньому – як діалог суперечностей, вписаний у монолог Гамлета.

Зовнішній діалог можна розуміти як обмін репліками між двома мовцями – Гамлетом та Поетом, який виконує в тексті, зокрема, роль оповідача. Варто підкреслити, що за такого вузького розуміння діалогічності цей твір постає радше як монолог: участь мовців у діалозі є неоднаковою. З 1025 строф поеми тільки в 197 говорить Поет, решта тексту – це монологи Гамлета (Pioreský, 2006, s.170).

Постать Гамлета в діалозі посідає головне місце. Гамлет не прагне діалогу – він хоче, щоб його слухали; він у певному розумінні ніби хоче “виправдатися”. Його промови слугують транслятором знання від того, хто цим знанням володіє, до того, хто не знає нічого. Пряма мова поета завжди є реакцією на монологи Гамлета, а сам Гамлет, навпаки, переважно не реагує ні на репліки поета, ні на його іронічні зауваги – він сприймає поета лише як слухача.

Між учасниками діалогу спостерігається тільки слабкий контакт, зокрема в тому, як чергуються репліки. Здебільшого поет чекає, поки Гамлет замовкне – аж тоді вставляє свою репліку, яка тільки опосередковано співвідноситься зі словами Гамлета. Вкрай рідко поет перебиває Гамлета, тобто, безпосередньо реагує на його висловлювання. Гамлет же відзивається на репліки поета лише тоді, коли той запитує його про значення якихось слів. Обидва учасники діалогу ніби розминаються у своїй комунікації. По суті,

спілкування у повному сенсі між ними не відбувається. Попри це, контакт між ними не зникає, натомість, зв'язок між ними можна окреслити як повідомлення, інформування, яке не набуває вербального вираження, так, наче мовлення є не ланкою між ними, а бар'єром. Таке інформування у напрямі від поета до Гамлета відбувається не при обміні репліками, а під час мовчання.

Асиметрія діалогу зумовлена також різним онтологічним статусом дійових осіб. Гамлет не підлягає людським вимірам часу та простору, його постать охоплює увесь діапазон людської історії аж до часів доісторичного міфу. Про історичні події, віддалені в часі та просторі, Гамлет завжди розповідає зі своєї власної перспективи. Зокрема, коли ідеться про розмову Орфея та Евридіки, він каже: "Я добре вас розумію!.. / Бо ж я сам / колись знехотя перебив розмову пари, / яка до неї більш ніколи не повернулась... / І ще нині після двадцяти років / собі за те страшенно дорікаю" (Holan, 2003, s.154). Є суттєва різниця у тому, коли слово "колись" проказує поет, а коли його промовляє Гамлет.

Відмінність між мовцями не лише породжує неоднакову їх участь у діалозі, а й започатковує конфліктні ситуації. Конфлікт часто зумовлений неоднаковим досвідом і різною обізнаністю учасників розмови. Питання Гамлета: "Знаєте?" легко викликає негативну, роздратовану реакцію Поета: "Ні, не знаю. Але саме зараз чекаю гостей!", наче Поета драгує налаштованість Гамлета на глибоко філософські роздуми.

Водночас ідеться і про конфлікт цінностей. Поет не сприймає і відмовляється толерувати Гамлетову зосередженість на трагічних моментах людської долі, те, що Гамлет "схвилюваний переконанням, що він закоханий в свої нещастя". Поет бачить і втілює інший, позитивніший погляд на життя, він підходить до людської долі з позиції простої людяності. Це зрозуміло і з його мовлення, відчутно стилізованого, що подекуди межує з грубістю: як приклад – питання: "Що це ви там патякали?" чи репліка-заклик: "Та кажіть, ви, Гамлете!".

Зазвичай, Гамлет ігнорує конфліктні ситуації, лише демонструє свою перевагу у сфері пізнання: робить це час від часу за допомогою іншомовних висловів. Після такої іншомовної репризи він продовжує свої роздуми, наче між учасниками діалогу нічого не відбулося.

Поступово у ході розмови поет вникає у код Гамлета (про мінливий характер стосунку між мовцями також свідчить почергове звертання то на "ви", то на "ти") і намагається – всупереч початковій роздратованій реакції – підтримати і розвинути розмову, а саме монолог. Однак і це не викликає у Гамлета більшого бажання співдіяти. Ключ до такої поведінки треба шукати в мові монологів Гамлета, власне, у їх внутрішній діалогічності.

Спершу варто приділити увагу мовним засобам, за допомогою яких твориться внутрішня латентна діалогічність монологу Гамлета. Одним із найчастіше вживаних засобів є пропозиція у формі питання. Дуже рідко у цьому поетичному творі задіяні риторичні питання, на які нема відповіді (чи її пошуку), що часто спостерігається в малій ліриці автора, де трапляються тексти, які повністю складаються з питань. У "Ночі із Гамлетом" Голан передусім хоче давати відповіді, питання ж лише готує підґрунтя для висловлення тези, яка часто має різкий характер і пафос сентенції.

Водночас, тут трапляються й питання іншого типу, хоч такі ж риторичні, тому що не звернені до присутнього адресата, але, попри це, більш близькі до звичних, за допомогою яких здобувають інформацію. Йдеться про питання, звернені до неприсутнього колективу в граматичній формі третьої особи множини.

Найцікавішими є питання, що мають особливе звучання – якісь невисловлені, приховані. Оскільки автор поставив перед собою завдання відповідати, то тут ідеться про висловлення відповіді ще до того, як прозвучить питання. В поемі задіяна ціла низка

різних форм ствердження (“так”, “але так”, “ой так”) і заперечення (“ні”, “ні-ні”, “але ні”). Часте вживання часток “так” і “ні” вказує на бажання мовця якомога глибше розкрити взаємозв'язок “я – світ”, категорично приймаючи чи не приймаючи обставини, події, факти. Все набуває чіткої форми, щось треба прийняти, а щось – заперечити.

Ритм чергування питання і відповіді відповідає іншій дихотомії, закладеній глибше у зверненні автора – у чергуванні тези й антитези. Немов усередині монологу сперечаються два голоси. На синтаксичному рівні це перманентне коливання між тезою й антитезою проявляється у частому вживанні заперечних сполучників та сполучних слів (але, однак, а однак, адже, поки).

Діалогічне звучання Гамлетового монологу підсилюють й інші мовні і риторичні засоби, зокрема використання вигуків та сполучників на початку речення: “Це дітям завжди замало відповіді!” чи “І ми вже інші”.

Відповіді Гамлета не бувають короткими, як у звичайному діалозі. Переважно вони синтаксично цілісні, хоча багато з них закінчується трьома крапками. Власне, тут три крапки не є ознакою незакінченості, так автор радше хоче означити змістову відкритість висловлювання, яке само себе закриває через самостійне звучання сентенції. Також графічна пауза закликає сприймати речення як самостійне висловлювання поза загальним контекстом. Три крапки мають змусити читача сповільнити своє читання і замислитися над змістом окремої тези. Автор намагається вмістити у три крапки моменти мовчання, даючи можливість опонентів висловитися.

“А жінка? Хай щойно народилась у засуку,
вже лестить зливі...”

За мить Гамлет додав: Це ж дітям завжди замало відповіді...”.
(Holan, 2003, s.135)¹

Монолог Гамлета плавно і доволі часто переходить у діалоги персонажів, латентна діалогічність тут знову посилюється і набуває форми розмови постатей, які стають центральними персонажами монологу. Це вкотре підкреслює, що діалогічність відіграє особливу роль у тексті. Ці діалоги у промові Гамлета мають значення конкретизації чи демонстрації абстрактних роздумів. У таких епізодах думка, яку намагається висловити автор, стає найбільш зрозумілою, протікання роздумів між тезою і антитезою доходять до мертвої точки, після чого неминуче потрібно змінити напрям розмірковування.

“Не їхав трамвай, – каже жінка. І чоловік
відповідає: “Гірше, коли спізнівся човен,
тобто ти, що, як човен, залишаєш
у собі й під собою безперервний слід...”

Так, але ж панни, так,
ті завжди знають, як дерево хворіє...”. (Holan, 2003, s.136)

Перехід до діалогічності в репліках розкриває нові сенси, тому що відображувана тема розглядається під іншим кутом зору. Однак йдеться не про розвиток цієї теми – читач радше має можливість глибше збагнути роздуми автора, коли вони озвучені голосами конкретних персонажів. Гамлет ставить за мету відповідати на питання, переконувати, давати визначення. За допомогою діалогічного чергування тези й антитези він окреслює поняття, які, на його думку, є ключовими для людського існування у світі.

Та все ж, тут не йдеться про створення чітких поняттєвих структур. Адже прагнення давати дефініції пов'язане з іншою рисою Гамлетової манери висловлювання – з полемічністю. Це добре зрозуміло з уривка, де Гамлет реагує на вирок: “Хто не

¹ Тут і далі – переклала Н. Брилинська

працює, хай не їсть!". Відразу після цих слів він запитує: "Так, але що таке праця?" і перелічує дванадцять можливих визначень праці (які, звісно ж, вказують на те, що не є працею для мовця, вони висловлені у формі питання, і мовець помітно дистанціює себе від цих окреслень):

Бути вірним своїй незбутній долі
чи продавцем індульгенцій,
чи палким кочегаром у крематорії
встромляти термометр у пряму кишку історії,
чи співати під час збору винограду
на доказ того, що не їси грона,
дивитись в зуби коням а чи,
наче кат, рвати ніздрі людям перед стратою,
дозволити себе роз'їсти оцтом й жовцю та мстити іншим,
чи випалювати жінкам праве персо,
аби з них були вправні лучниці,
бути сім'ям долі на колінах історії
або ж чуттям, засудженим до каторги
під сивим Сибіром старечих голів,
або і при скаранні на горло пиляти кайдани
і радше вибрати собі очі,
щоб не бачили сьогоднішніх страхіть,
але натомість почути тих давно померлих,
але свободних співаків? (Holan, 2003, s.142)

Йдеться про пошук дефініції праці, адже тут присутні ніби чужі твердження, які схиляють до того, щоб зайняти якусь позицію, і створюють полемічну налаштованість.

Але щоб збагнути джерело цієї принуки до полеміки, треба повернутися до початку поеми, який налаштовує на відповідний лад у читанні подальших монологів Гамлета. Тут поет говорить про розмову з Гамлетом у минулому часі:

Не було спочинку... Ніде, і в несвідомості.
Але був тут він, Гамлет, що, як і пияка Моцарт,
перевернув Альпи, аби непевно поставити пляшку
на скрипучу сходинку страху смерті,
він, такий близький до себе, що між нього
умістилося ціле безсмертя...
І істинно: за його присутності
ніж під вівцею
нічого б не зумів зарізати
і олово з розтоплених старих купелей
сплавилося б знову до первісної форми. (Holan, 2003, s.132)
І ці парадоксальні твердження автор об'єднує, підбиваючи підсумок:
...та я і досі бачу, як він скривився
на людей, що для них коли щось є таїною,
то є і пустою, в яку
кидають усю свою кастровану жорстокість. (Holan, 2003, s.133)

Далі автор дає докладну характеристику цих людей, які через незліченну кількість своїх рис стають анонімними, індиферентними *ними*, безособовою, колективною істотою,

від якої дистанціюється мовець і стосовно якої він налаштований полемічно, навіть відчуває презирство до неї.

Але хто ж такі вони? Передусім, це запеклі противники тасмниці, які втратили смирення перед непізнаним, які освітлені розумом, але “не сяють”, “не вірять”, хочуть, щоб усе було легко доступне. Там, де людина має довіряти своїй ірраціональності, вони вимагають емпіричних, матеріальних доказів. Постає Гамлета полемізує з бездуховною масою. Вочевидь, для автора втрата духовності стала гіркою прикметою епохи. Персонаж поеми – Поет – маленька людина, яка загубилася у пошуку відповідей. Власне, пошук майже припинився, саме про це свідчить низький рівень порозуміння між поетом та Гамлетом.

Таке протиставлення Гамлета та людей, орієнтованих на матеріальне, може приховувати ще одне посилання В. Голана – на філософію Сьорена К'єркегора. “Гамлет, принц данський” є уособленням данського мислителя, а радше, його “людини етичної” на шляху до “релігійної стадії”, яка протистоїть людям, що перебувають на “естетичній стадії” (Кьєркегор, 1993).

Велика кількість посилань на історію, міфологію, історію літератури і мистецтва, без сумніву, підносить поетичний твір В. Голана над часом, коли поема була написана. Автор “Ночі з Гамлетом” через складність артикуляції надтяжких питань, через пошук відповідей, який не може бути закінченим, підкреслює особливу роль поетичного мистецтва. “Звісно, і невідання не є щастям... Але поезія – це дар!” – саме такими словами закінчується поема В. Голана. Німецький дослідник У. Гефтріх вважає, що тут поет іронізує над своїм беззвичайним життєвим і творчим становищем (Heftrich, 2003, s.201). Та, можливо, на думку В. Голана, поезія – це не просто komponування красивих слів і штукарство; це її спроможність вести найскладніший диспут на шляху пізнання самого себе.

У своїй поемі В. Голан розвиває постаць Гамлета – як людини, що залишилася самоті з власними роздумами. Водночас поет перетворює напівбожевільного принца в глибокодумного філософа, в прикметну постаць нашого часу. Гамлет у творі Голана стає уособленням людини, яка шукає відповіді на одвічні питання, однак доходить висновку, що власне пошук і є відповіддю на них. Поема, побудована у вигляді діалогу, справляє лише поверхнєве враження традиційного диспуту, адже автор, вочевидь, намагався продемонструвати за допомогою слабкої комунікації між мовцями – Гамлетом та Поетом – загадковість буття, брак порозуміння у світі, нестачу гармонії внутрішнього мікрокосму кожної людини. Саме через таку приховану багаторівневість твір В. Голана залишає чимало нерозкритих сенсів для дослідників та перекладачів його творчості.

Список посилань

- Кьєркегор, С., 1993. *Страх и трепет. Этические трактаты*. Москва: Республика.
- Engelking, L., 1997. Mury. O poezji Vladimíra Holana. *Magazyn kultruralny Tygodnika powszechnego nr 5–6 (17–18)*. Kraków, 5 października 1997. [online] Доступно: <<http://www.tygodnik.com.pl/kontrapunkt/17-18/engel.html>> [Дата звернення 28 лютого 2017].
- Galmiche, X., 2009. *Vladimír Holan, le bibliothécaire de Dieu: Praha 1905–1980*. Paris: Institut d'Etudes slaves.
- Heftrich, U., 2006. Poznámky k Blažičkově interpretaci Noci s Hamletem. *Vladimír Holan a jeho souputníci. Sborník příspěvků z II kongresu světové literárněvědné bohémistiky*. Vydal Ústav pro českou literaturu AV ČR (Edice K, svázek 12), s.245–253. [online] Доступно: <http://www.ucl.cas.cz/edicee/images/data/sborniky/kongres/%C4%8Cesk%C3%A1%20literatura%20%20rozhran%C3%AD%20a%20okraje/023_urs_heftrich.pdf> [Дата звернення 28 лютого 2017].

Heftrich, U., 2010. Mozart jako identifikační figura Vladimíra Holana. *Česká literatura – rozhraní a okraje. Sborník příspěvků z IV kongresu světové literárněvědné bohemistiky. Praha 28.6. – 3.7.2005.* Vydal Ústav pro českou literaturu AV ČR, v. v. i. v nakladatelství Filip Tomáš – Akropolis. Edičně připravila Lenka Jungmannová, s.196–201. [online] Доступно: <<http://www.ucl.cas.cz/edicee/data/sborniky/kongres/tretiII/20.pdf>> [Дата звернення 28 лютого 2017].

Holan, V., 2003. *Spisy 8. Nokturnál.* Praha–Litomyšl: Paseka.

Piorecký, K., 2006. Holanova Noc s Hamletem. Poznámky k dialogičnosti básně. *Vladimír Holan a jeho souputníci. Sborník příspěvků z II. kongresu světové literárněvědné bohemistiky.* Vydal Ústav pro českou literaturu AV ČR (Edice K, svázek 12), c.170–179. [online] Доступно: <http://www.ucl.cas.cz/edicee/data/sborniky/kongres/tretiII/17.pdf> [Дата звернення 28 лютого 2017].

Slavíčková, M., 2006. Recepce básní Vladimíra Holana ve Švédsku. *Vladimír Holan a jeho souputníci. Sborník příspěvků z II kongresu světové literárněvědné bohemistiky.* Vydal Ústav pro českou literaturu AV ČR (Edice K, svázek 12), c.82–93. [online] Доступно: <<http://www.ucl.cas.cz/edicee/data/sborniky/kongres/tretiII/9.pdf>> [Дата звернення 28 лютого 2017]

Vörös, I., 2006. Holanova Toskána. *Vladimír Holan a jeho souputníci. Sborník příspěvků z II kongresu světové literárněvědné bohemistiky.* Vydal Ústav pro českou literaturu AV ČR (Edice K, svázek 12), c.230–236. [online] Доступно: <<http://www.ucl.cas.cz/edicee/data/sborniky/kongres/tretiII/23.pdf>> [Дата звернення 28 лютого 2017]

References

Engelking, L., 1997. Walls. Of Vladimír Holan's poetry. *Cultural magazine in Tygodnik Powszechny №5–6 (17–18).* Krakow 5 October 1997. [online] Availabel at: <<http://www.tygodnik.com.pl/kontrapunkt/17-18/engel.html>> [Accessed 28 February 2017]. (In Polish)

Galmiche, X., 2012. *Vladimír Holan, librarian of God: Prague 1905–1980.* Prague: Acropolis. (In Czech)

Heftrich, U., 2006. Comments to Blažiček's interpretation of A night with Hamlet. *Vladimír Holan and his companions. Collection of contributions from II world Czech literary studies congress.* Published by Institute of Czech literature of the CAS (Edition K, volume 12), pp.245–253. [online] Availabel at: <http://www.ucl.cas.cz/edicee/images/data/sborniky/kongres/%C4%8Cesk%C3%A1%20literatura%20%20rozhran%C3%AD%20a%20okraje/023_urs_heftrich.pdf> [Accessed 28 February 2017]. (In Czech)

Heftrich, U., 2010. Mozart as a figure of identification for Vladimír Holan. *Czech literature – boundaries and edges. Collection of contributions from II world Czech literary studies congress.* Published by Institute of Czech literature of the CAS at Filip Tomáš Publishing House – Acropolis. Editor – Lenka Jungmannová, pp.196–201. [online] Availabel at: <<http://www.ucl.cas.cz/edicee/data/sborniky/kongres/tretiII/20.pdf>> [Accessed 28 February 2017].

Holan, V., 2003. *Works 8.* Prague–Litomyšl: Paseka. (In Czech)

Kierkegaard, S., 1993. *Fear and Trembling. Ethical tractates.* Moscow: Respublika. (In Russian)

Piorecký, K., 2006. A night with Hamlet by Holan. Comments to dialogical structure of the poem. *Vladimír Holan and his companions. Collection of contributions from II world Czech literary studies congress.* Published by Institute of Czech literature of the CAS (Edition K, volume 12), pp.170–179. [online] Availabel at: <<http://www.ucl.cas.cz/edicee/data/sborniky/kongres/tretiII/17.pdf>> [Accessed 28 February 2017]. (In Czech)

Slavíčková, M., 2006. Reception of Vladimír Holan's poems in Sweden. *Vladimír Holan and his companions. Collection of contributions from II world Czech literary studies congress*. Published by Institute of Czech literature of the CAS (Edition K, volume 12), pp. 82–93. [online] Available at: <<http://www.ucl.cas.cz/edicee/data/sborniky/kongres/tretiII/9.pdf>> [Accessed 28 February 2017]. (In Czech)

Vörös, I., 2006. Holan's Toskána. *Vladimír Holan and his companions. Collection of contributions from II world Czech literary studies congress*. Published by Institute of Czech literature of the CAS (Edition K, volume 12), pp.230–236. [online] Available at: <<http://www.ucl.cas.cz/edicee/data/sborniky/kongres/tretiII/23.pdf>> [Accessed 28 February 2017]. (In Czech)

FEATURES OF STRUCTURE AND POETIC LANGUAGE OF VLADIMIR HOLAN'S POEM "A NIGHT WITH HAMLET"

Nadiia BRYLYNSKA

Ivan Franko National University in Lviv

1, Universytetska str., Lviv, 79000

Ilarion Svetsitskyi Department of Slavonic Philology

e-mail: elpis.brylynska@gmail.com

Abstract

Background: Poetry of Czech writer Vladimír Holan still remains one of the most mysterious and enigmatic literary works of XX century. Nevertheless, it is almost unfamiliar to Ukrainian readers. The particular attention deserves great Holan's poem "A night with Hamlet" (Noc s Hamletem), that was written in 60s – the time when Vladimír Holan became silenced because of his citizen's stance. The poem uncovers deep philosophical reflections in form of a dialogue between the Poet and Hamlet – main figure of Shakespeare's tragedy. The specific of poem's structure and poetic language gains it a significant place both in Czech and world literature.

Purpose: The analysis is focused on particularities of structure and poetic language of poem "A night with Hamlet" by Vladimír Holan. Complicated dialogic arrangement of the poem gives unexpected impression of larger multi-leveled poetical work that develops obscure image of Hamlet as one of the most vivid figures in Holan's poetical work.

Results: The paper highlights special meaning of Hamlet's figure in V. Holan's poem by analyzing specificities of textual work. In research have been analyzed a number of schemes used by author to intensify the rhetorical sounding of dialogue between Hamlet and the Poet which gives impression of philosophic conversation in Plato's *Dialogues*. At the same time, figure of Hamlet may relate to the work of Danish philosopher Søren Kierkegaard, especially to his conception of three stages of life's way. By picturing complicated understanding between Hamlet and the Poet Vladimír Holan tries to express difficulties in comprehension of the meaning of human life.

Key words: Poetism, hermetic poetry, dialogue, Hamlet, Vladimír Holan, A night with Hamlet, Czech literature.

Стаття надійшла до редакції 05.09.17

Прийнята до друку 26.09.17